

**КВНЗ «Харківська академія
неперервної освіти»**

**Локація
в межах серпневого
педагогічного тижня**

**«Суспільно-гуманітарні
дисципліни. Нова українська
школа: перехід на наступний
рівень, впровадження нового
Державного стандарту»**

**27 серпня
2021 року**

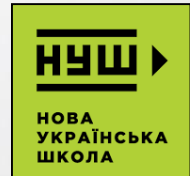
Тема:

**«Розвиток підприємливості
та фінансової грамотності
в умовах реалізації нового
Державного стандарту»**

**Носик Наталя Дмитрівна, методист
Центру методичної та аналітичної роботи**

Ключова компетентність «Підприємливість і фінансова грамотність»

- У статті 12 Закону України «Про освіту» (05.09.2017 № 2145-VIII) задекларовано завдання **формування ключових компетентностей**, спрямованих на досягнення загальної освітньої мети.
- Однією з ключових компетентностей, які передбачені в освітньому процесі Нової української школи, є **«Підприємливість та фінансова грамотність»**.
- Відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898) ключова компетентність **«Підприємливість і фінансова грамотність»** передбачає:
 - ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, створювати цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності;
 - здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою; уміння розв'язувати проблеми;
 - готовність брати відповідальність за прийняті рішення;
 - здатність працювати в команді для планування і реалізації проєктів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність.

Бути підприємливим – це бути:

Креативним

Комунікабельним

Ініціативним й
активним

Відповідальним

Уміти керувати
часом і
ресурсами

Уміти працювати
з грошима

Вміти планувати і
досягати цілей

Бути небайдужим
і включеним у
життя громади

Бути
економічними
патріотами

- **Підприємливість є наскрізною компетентністю, яка застосовується у всіх сферах життя людини:** від піклування про власний розвиток до активної участі у житті суспільства, входження (повторного входження) на ринок праці в якості працівника або самозайнятої особи, а також до заснування будь-якого підприємства (культурного, соціального чи комерційного характеру).
- **Підприємливість – це коли Ви користуєтесь можливостями та ідеями і втілюєте їх у цінність для інших. Створена таким чином цінність може бути фінансовою, культурною або соціальною.**

Найпоширеніші життєві ситуації, коли необхідно приймати фінансові рішення

За матеріалами Національного банку України

Фінансова грамотність

Фінансова грамотність:

- Обізнаність
- Знання
- Навички
- Ставлення
- Поведінка

Якісні
фінансові
рішення

Фінансовий
добробут

Модель визначення терміну “фінансова грамотність” ОЕСР

- **Фінансова грамотність** – це знання та розуміння фінансових термінів і ризиків, а також навички, ставлення та впевненість як застосовувати такі знання для ухвалення обґрунтованих рішень щодо ряду фінансових питань, з метою покращення фінансового добробуту людей і суспільства, та для заняття господарською діяльністю (Організація економічного співробітництва і розвитку, 2019).

Мета навчання підприємливості та фінансової грамотності молодого покоління українців

- **По-перше**, виховання фінансово грамотної молоді дає можливість сформувати певний тип фінансової культури, щоб людина ще під час навчання у школі отримала знання та навички, як бути рівноправним і свідомим партнером фінансової системи.
- **По-друге**, беручи участь у фінансових процесах і розуміючи їх, людина більше довіряє фінансовому сектору.
- **По-третьє**, людина розуміє відповідальність, яку бере на себе, користуючись фінансовими послугами, тому бере їх на себе свідомо.

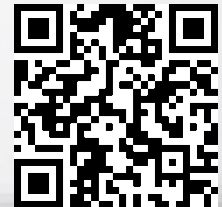

У ЗЗСО з'явиться предмет «Підприємництво і фінансова грамотність»

- Відповідно до наказу МОН України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів ЗЗСО»
**учні 8-9 класів будуть вивчати предмет
«Підприємництво і фінансова грамотність»**
(починаючи з 2025/2026 навчального року).

Національний проєкт з фінансової грамотності

- З 2019 року Фондом гарантування вкладів фізичних осіб спільно з громадською організацією «Діловий клуб «Партнер» та Університетом банківської справи реалізується Національний проєкт з фінансової грамотності, розрахований на 3 роки.
- **Мета – навчити людей навичкам ефективного управління власними коштами та формування фінансової культури в суспільстві загалом, зростала довіра до фінансових установ.**
- У межах цього проєкту проводяться майстер-класи, семінари, тижні фінансової грамотності, тижні заощаджень тощо.
- Детальніше: <https://www.facebook.com/ukrfinlitproject/>

Регіональний освітній проєкт «Формування підприємливості та фінансової грамотності учасників освітнього процесу»

- Рішенням колегії Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації від 16 червня 2021 року схвалено програму ***регіонального освітнього проєкту за темою: «Формування підприємливості та фінансової грамотності учасників освітнього процесу»*** (на 2021/2022–2023/2024 навчальні роки).

- **Національна стратегія розвитку фінансової грамотності** – це документ, що уніфікує, координує та об'єднує зусилля різних організацій (передусім органів державної влади), спрямовані на підвищення фінансової обізнаності населення країни.
- У лютому 2021 року 9 державних установ підписали Меморандум про посилення співпраці у сфері фінансової грамотності. **Наприкінці 2021 року (листопад-грудень) планується презентація Національної стратегії розвитку фінграмотності – 2025.**

Курси за вибором економічного спрямування, які рекомендовані МОН України

- Лист МОН України від 09.08.2021 № 1/9-404 «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2021/2022 навчальному році».
- Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України для використання в 5-11 класах ЗЗСО з навчанням українською мовою розміщено на офіційному сайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» за посиланням: <http://surl.li/adrbb>
- Перелік навчальних програм курсів економічного спрямування для використання у ЗЗСО, які мають чинний гриф Міністерства освіти і науки України Ви можете знайти за посиланням: <https://economistkharkiv.blogspot.com/p/blog-page.html>

Виявляємо можливості для розвитку підприємливості та фінансової грамотності на уроках суспільно-гуманітарних дисциплін

- Формування та розвиток підприємливості під час вивчення суспільно-гуманітарних дисциплін доцільно здійснювати за двома напрямками: використовуючи потенціал програмового змісту та вдосконалюючи форму проведення занять.
- Використання на уроках завдань, які розвивають різні складові підприємливості, допоможе учням стати успішними, креативними, доречно застосовувати власні комунікативні навички для професійного зростання, а також розуміти зв'язки між знаннями, які дає школа, і реальним життям.

Історія

- На уроках історії освітній процес має бути організований таким чином, щоб учні могли проявити **власні інтелектуальні ініціативи – прагнення досліджувати історичні явища і процеси, пояснювати їх роль у сучасному житті, бажання знайти шляхи вирішення проблемних ситуацій.**
- Під час розгляду тем, які стосуються економічного розвитку держав або пов'язані з засадами підприємництва, учителям варто привертати увагу до ролі підприємництва в суспільно-економічному житті націй.
- Під час вивчення новітньої історії вчителів варто акцентувати увагу на думці американського політолога Френсіса Фукуями про те, що **формула успіху будь-якого народу полягає в організації суспільства на трьох засадах: суверенітет – демократія – ринкова економіка.**
- **Під час уроків учитель може стимулювати учнів до таких видів діяльності:** висунення гіпотези щодо закономірностей історичних явищ і процесів; висунення прогнозу щодо завершення будь-якої історичної події; виявлення суперечностей; виявлення власного погляду щодо обговорюваних проблем.

Правознавство

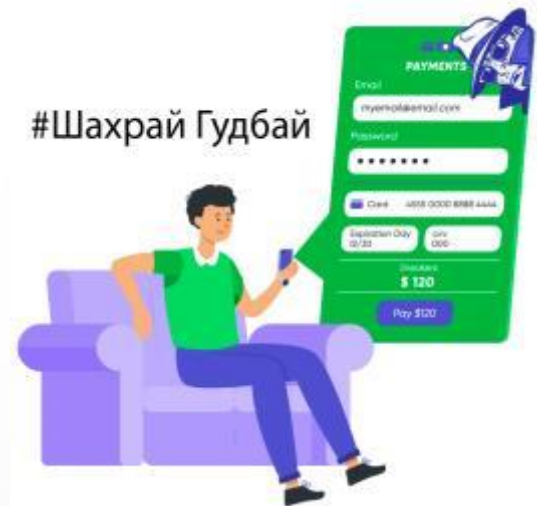
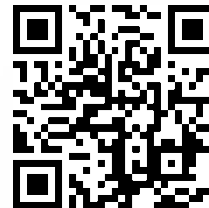
- Оскільки на уроках правознавства розкриваються питання, пов'язані з економічними правами людей, тож тут можна акцентувати увагу на засадах підприємницької діяльності. Слід розвивати уміння і навички, пов'язані з пошуком нормативної бази для захисту власних інтересів, розв'язанням юридичних завдань, тлумаченням юридичних документів. Також доцільно розглядати права людини як споживача фінансових послуг.
- Ще варто звернути увагу на роль підприємництва і підприємців у культурному і економічному житті нації. Теми, що стосуються меценатства (зокрема інформація про українських підприємців Чикаленка, Яхненків, Симиренків, Харитоненків) покликані формувати світогляд учнів щодо суспільної значущості підприємців-меценатів. Постаті успішних українських підприємців, які «любили Україну до глибини своєї кишені», слугують найкращими прикладами того, яким повинен бути підприємець.

Громадянська освіта

- Уроки громадянської освіти мають обов'язково включати самоаналіз, характеристики типових життєвих ситуацій та визначення способів їхнього регулювання; проєктування процесу самовдосконалення. Ефективними будуть такі методи, проведення дебатів, рольових ігор та симуляцій, вивчення кейсів, перегляд та обговорення фільмів, виставок, організація досліджень, презентацій тощо.
- Корисними будуть інтегровані проєкти, в яких учні зможуть застосувати теоретичні знання, проявити творче мислення і попрацювати в команді.
- Застосування різних методів навчання має спонукати учнів до розуміння того, що **заняття підприємницькою діяльністю має на меті не лише власне збагачення, а й добробут усієї держави, вирішення важливих для кожного громадянина соціальних проблем.**

#ШахрайГудбай

- **#ШахрайГудбай** – це інформаційна кампанія, мета якої – навчити українців правилам безпеки безготівкових та онлайн-платежів.
- Проєкт **#ШахрайГудбай**, організатором якого є Національний банк України, об'єднав навколо інформаційної кампанії більше 60 партнерів – це банки, платіжні системи, правоохоронні органи, мобільні оператори, інтернет-магазини, логістичні компанії, комунальні підприємства, щоб розповісти про основні правила платіжної безпеки якомога більшій аудиторії.
- Більше інформації на сайті:
<https://bank.gov.ua/promo/stopfraud/>
та за хештегом **#ШахрайГудбай**.

#ЗнайСвоїПрава

- **#ЗнайСвоїПрава** – Всеукраїнська інформаційна кампанія із захисту прав споживачів фінансових послуг. У межах цієї кампанії поширювалася інформація про права та обов'язки українців як споживачів фінансових послуг та куди звертатися у випадку порушення їх прав
- **Організатори** – Національний банк України спільно з Уповноваженим Верховної Ради з прав людини та понад 50 партнерів.
- Більше інформації можна знайти на сайті, присвяченому проєкту «#ЗнайСвоїПрава» (<https://promo.bank.gov.ua/know-your-rights/>) та за хештегами **#ЗнайСвоїПрава**; **#ЗнайСвоїОбов'язки**.

Користуєшся
фінансовими
послугами?

#ЗнайСвоїПрава

#Анатомія гривні

- **#АнатоміяГривні** – це Всеукраїнська інформаційна кампанія із безпеки готівкових розрахунків.
- **Мета** – навчити українців швидко перевіряти банкноти гривні на справжність та нагадати населенню, які банкноти та монети є в обігу, а які вже не приймаються до оплати.
- У межах інформаційної кампанії Національний банк разом з партнерами інформуватиме населення, де обміняти вилучені з обігу, зношені, пошкоджені, сумнівні щодо справжності банкноти і монети.
- До інформаційної кампанії, яку проводить Національний банк України за підтримки Кіберполіції та Департамента стратегічних розслідувань Національної поліції України, долучилося понад 50 партнерів: поштові оператори, мережі магазинів та аптек, АЗС та банки.
- Детальніше: <https://promo.bank.gov.ua/hryvnia/> та за хештегом **#АнатоміяГривні**.

Що ще може стати у пригоді...

- Уроки з підприємницьким тлом: навчальні матеріали / за заг. ред. Е. Бобінської, Р. Щияна, М. Товкало. – Варшава: Сова, 2014. – 398 с. (<http://surl.li/icrh>).
- Тематичні сайти, присвячені відзначенню Всесвітнього тижня грошей (Global Money Week), який відзначається щорічно у березні:
 - Global Money Week-2021: <https://events.bank.gov.ua/gmw2021/#materials>
 - Global Money Week-2019: <https://events.bank.gov.ua/gmw2019/#edu>
 - Global Money Week-2018: <https://events.bank.gov.ua/gmw2018/#materials>
- Розробки заходів, які присвячені 25-річчю української гривні:
 - Середня школа - урок «Гривня - наш символ»: <https://cutt.ly/2Q23Ryd>
 - Старша школа - урок «Грошова реформа: що, навіщо та як?»: <https://cutt.ly/QQ23Od7>

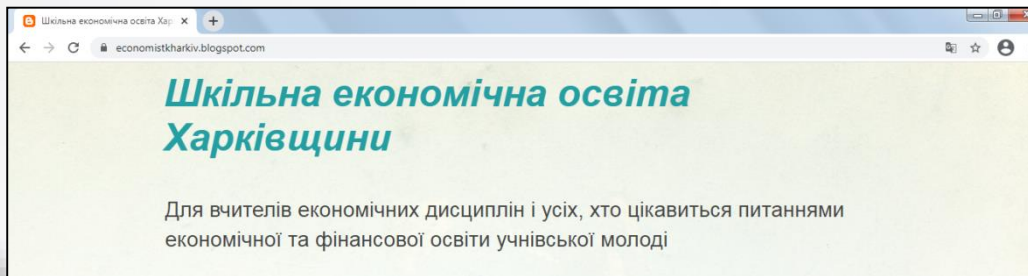
- Щоб бути в курсі новин шкільної економічної освіти, долучайтеся до **Viber-спільноти учителів економічних дисциплін Харківщини «Economics Teachers»!** Уся актуальна і оперативна інформація публікується там! Посилання для приєднання <http://surl.li/inkj>

Приєднуйся до нас у Viber

- Також пропоную відвідати блог **«Шкільна економічна освіта Харківщини»!**
<https://economistkharkiv.blogspot.com/>

Дякую!!!

Контактна інформація:

м. Харків, вул. Пушкінська, 24, каб. 23

тел.: (066) 720-91-32 (Viber)

e-mail: natali_nosyk@ukr.net

(Носик Наталя Дмитрівна)